

Discussie over de wijze van afkomen van rechten is begonnen

Fosfaatquotum zet boeren voor het blok

Drie maanden heeft het quotumvrije tijdperk in Nederland geduurd. En de Nederlandse melkveehouder bleek ambitieus, té ambitieus. Sinds 2 juli is er een nieuw systeem van productiebeheersing: het fosfaatquotum. Veeteelt inventariseert de gevolgen bij een drietal melkveehouders.

tekst **Tijmen van Zessen**

Dick de Ruiter: 'We zijn met z'n allen schuldig aan het fosfaatquotum'

naam:	Dick de Ruiter
plaats:	Leeuwarden
aantal koeien:	300
stalruimte voor:	300
aantal hectare:	120
intensiteit:	25.000 kilo melk/ha

In 2013 bouwden Dick (34) en Marieke (29) de Ruiter een uitbreiding aan hun stal. In totaal is er nu ruimte voor 300 melk- en kalfkoeien en een gelijk aantal stuks jongvee. Nog voor de oplevering van het gebouw kochten ze een veestapel van 85 melkkoeien, waarmee de stalruimte vrijwel direct volledig werd bezet. 'Ik heb de stal onmiddellijk vol gezet om er zo snel mogelijk rendement uit te

halen. Een varkenshouder laat zijn nieuwe stal ook geen vier jaar leegstaan, een stal is een productiemiddel en dat moet je goed benutten', vertelt Dick.

Maar de veehouder nam nóg een argument mee in zijn besluit. 'De Nederlandse fosfaatproductie speelde in m'n achterhoofd wel een rol, iedereen kon zien aankomen dat er vroeg of laat zou worden ingegrepen.' Uit dat oogpunt kocht de veehouder in mei nog tien melkvaarzen. 'Iedereen deed z'n best om z'n stal vol te zetten. Nederlandse boeren hebben geanticipeerd op het quotumvrije tijdperk, zo zitten Nederlanders nu eenmaal in elkaar. We zijn met z'n allen schuldig aan het fosfaatquotum.'

Als zou blijken dat het noodzakelijk is om fosfaatrechten af te romen, dan is een generieke korting daarom de beste manier, vindt De Ruiter. Een differentiatie is volgens hem juridisch onhaalbaar. 'De rechter kan mij toch geen goed ondernemerschap verwijten? Wij zijn altijd intensief geweest, die keuze maak je als ondernemer. Een differentiatie zou neerkomen op rechtsongelijkheid. Dan krijg je dezelfde discussies als na de invoering van het melkquotum.'

Op grond van de invoering van de Melkveewet zal De Ruiter nog wel op zoek moeten naar extra grond, maar de fosfaatrechten die hij nu heeft, zijn afdoende voor zijn huidige bedrijfsopzet.

2010

LTO Nederland zet zich in voor evenwicht op de mestmarkt

2011

Convenant verlaging fosfaatproductie via voerspoor

2013

Convenant 'Sturen op mineralenefficiëntie' via KringloopWijzer; zuivelsector committeert zich aan fosfaatplafond van 84,9 miljoen kilo fosfaat uit mest

Ardy de Goeij: 'Ik snap dat er iets moest gebeuren, maar niet zo'

naam:	Ardy de Goeij
plaats:	Reeuwijk
aantal koeien:	100
stalruimte voor:	200
aantal hectare:	180
intensiteit:	< 10.000 kilo melk/ha

Als de stal vol is, heeft hij nog steeds voor elke melkgevende koe een hectare grond beschikbaar. Ardy (44) de Goeij runt in Reeuwijk een melkveebedrijf met 180 hectare land, waarvan hij er 80 gebruikt van Staatsbosbeheer. Het extensieve bedrijf komt door de invoering van het fosfaatquotum voor een grote uitdaging te staan. De nieuwe ligboxenstal voor 200 melk- en kalfkoeien is zo goed als af, maar vorig jaar, de referentieperiode voor het fosfaatquotum, molk De Goeij niet meer dan 75 koeien.

'Ik was er afgelopen week wel chagrijnig van', bekent de ondernemer. 'Ik snap dat

er aan de fosfaatproductie wat moet gebeuren, maar niet op deze manier. Ik had nooit verwacht dat de regelgeving mij zou raken, maar het lijkt er nu op dat ik voor honderd koeien fosfaatrechten moet gaan kopen.' Een wrange conclusie als je bedenkt dat de veehouder ruim voldoende grond heeft en alle milieuvergunningen akkoord zijn.

De Goeij runt zijn bedrijf in een Natura 2000-gebied. Om zicht te houden op ontwikkelruimte kreeg hij de gelegenheid om de bestemming van zijn grond om te zetten naar natuur. Van de waardecompensatie kocht hij extra grond en na een lange periode van vergunningsaanvragen kwam er toestemming om een stal voor 200 koeien te bouwen.

Ardy's plan is om een extensieve bedrijfsvoering te runnen met natuurgras in het rantsoen en een melkproductie van 6000 kilo per koe. 'Die 200 koeien

zal ik moeten melken. De afbetaling van de lening is afgestemd op de omzet uit een veestapel van 200 koeien. Ik heb nog niet met de bank gesproken, maar ik verwacht dat er extra financiering nodig is voor de aankoop van fosfaatrechten.'

De Goeij verwijt zijn 'intensieve' collega's niets, ook niet degenen die op het laatste moment nog koeien hebben aangekocht. 'Ik had het misschien ook gedaan als ik in hun situatie had gezeten. Voor een ondernemer is het slim, maar het is wel de groep bedrijven die het probleem met de fosfaatoverschotten heeft veroorzaakt. Het zou rechtvaardig zijn als Dijkma daar rekening mee houdt op het moment dat ze rechten moet afroemen. Een generieke korting is in mijn ogen niet eerlijk. Bedrijven die geen mest hoeven afzetten, die de fosfaat op eigen land kwijt kunnen en het milieu niet belasten, moet je niet korten.'

Johannes het Lam: 'De extensieve bedrijven zijn de klos'

naam:	Johannes het Lam
plaats:	Leerbroek
aantal koeien:	110 (75 in 2014)
stalruimte voor:	140
aantal hectare:	54
intensiteit:	+/- 10.000 kilo melk/ha (in 2014)

Dit voorjaar kocht hij nog 45 melkgevende dieren in Duitsland. Johannes (23) het Lam uit Leerbroek kocht ze om de nieuwe stal te vullen. In de dubbele MI-1-box wil hij 120 koeien melken, inclusief droog vee zouden er in totaal 140 stuks vee moeten zijn. 'We hebben nog dertig dieren nodig. Als de stal niet vol zit, gaan we er ook geen geld mee verdienen, die laatste dieren maken het verschil.'

De jonge melkveehouder is bezorgd, maar heeft goede hoop dat er een regeling komt voor knelgevallen zoals hij. 'Als de overheid blind is voor de knelgevallen, gaan ook de banken zich roeren. Er zijn melkveebedrijven die nog veel meer zijn onderbezet dan ons bedrijf, ik ken gevallen waar nog maar vijftig, zestig procent van de stalruimte is bezet. Die gaan gewoon failliet als er geen oplossing voor komt.'

Het Lam betreurt het dat er een fosfaatquotum komt. 'De extensieve bedrijven zijn nu de klos, terwijl intensieve bedrijven de problemen veroorzaken. Zij zijn de lachende derde. Dijkma had er beter aan gedaan om strenger aan te sturen

op grondgebondenheid. Daarmee waren fosfaat en mest vanzelf in balans gekomen. Bovendien snap ik niet waarom die grondgebondenheid niet voorafgaand aan een nieuw jaar geregeld moest zijn. Als dat zo zou zijn afgesproken, dan was er minder explosief gegroeid.' De Melkveewet wordt volgens Het Lam nu meer een bijzaak.

Een groot aantal boeren die net gebouwd hebben, staan voor het blok, vertelt Het Lam. 'Komt er voldoende aanbod van fosfaatrechten? Wie wil ze nu verkopen? Het aanbod is laag, terwijl er veel bedrijven zijn die fors hebben geïnvesteerd, zonder rekening te houden met fosfaatrechten.'

2015

- 1-1-2015** – Melkveewet in werking; verantwoorde afzet fosfaatoverschot op bedrijfsniveau
- 1-1-2015** – KringloopWijzer verplicht voor bedrijven met fosfaatoverschot
- 1-4-2015** – Einde melkquotering
- 2-7-2015** – Besluit tot stelsel van fosfaatrechten met als referentiejaar 2014

2016

- 1-1-2016** – AMvB in Melkveewet om grondgebonden karakter melkveehouderij te waarborgen